

สารบัญ

ต้องไปอีกชาวกลี

บทที่ 01

คนนับถือพุทธคิดว่าได้บุญ

บทที่ 02

ขอใจสำหรับคำอวยพร

บทที่ 03

ไม่เชื่ออย่าลบหลู่

บทที่ 04

หยุดสถานการณ์นี้ไปไหน

บทที่ 05

P.2

P.20

P.38

P.56

P.76

ตอนที่ 1

ต้องไปชักชวนก๊โหล

ในบทนี้ เราจะคุยกันเรื่อง:

- ภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย
- ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น

เราสามารถจัดกลุ่มภาษาไทยเป็นภาษาถิ่น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ ภาษากลาง ภาษาเหนือ ภาษาล้านนา และภาษาใต้ ภาษาถิ่นทั้ง 4 กลุ่มนี้อาจมีเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ที่ต่างกันเล็กน้อย ตัวอย่างเช่น ภาษากลาง “ข้าว” ภาษาอีสาน “เช่า”, ภาษากลาง “ແ້ງ” ภาษาเหนือ “ແຕ້ງ”, ภาษากลาง “หมด” ภาษาใต้ “แม็ด” เป็นต้น หรืออาจใช้คำที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น ภาษากลาง “อร่อย” ภาษาเหนือ “ล่ำ” ภาษาอีสาน “แซ่บ” ภาษาใต้ “ห่อย” เป็นต้น หากนักเรียนไม่เคยได้เรียนภาษาถิ่นนั้นๆ อย่างจริงจังก็อาจจะไม่เข้าใจเลยแม้แต่นิดเดียว^๒

อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาไทยพยายามที่จะสร้างค่านิยมในโรงเรียนว่า “ภาษาไทยกรุงเทพ” เป็นภาษามาตรฐานซึ่งทุกคนต้องใช้ให้เป็น และไม่สนับสนุนการใช้ภาษาถิ่นของตนเอง ดังนั้น แม้ว่าประเทศไทยจะมีความหลากหลายทางภาษามาก แต่สังคมไทยก็มักจะมองตนเองว่าเป็นสังคมที่พูดภาษาเดียว ชาวไทยจึงไม่ค่อยคุ้นเคยกับภาษาถิ่นอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษาของตนหรือภาษากรุงเทพ สำหรับคนไทย ภาษาถิ่นนั้นอาจจะเข้าใจยากพอๆ กับภาษาต่างประเทศเลยก็ว่าได้^๓ แต่สำหรับคนต่างชาติที่เรียนภาษาไทยแล้ว ถือว่าเป็นความโชคดีที่ไม่ว่าคุณจะไปที่ไหนในประเทศไทย คนไทยก็จะเข้าใจและสื่อสารเป็นภาษาไทยมาตรฐานได้ ในบางครั้งนักเรียนอาจจะได้ยินคนไทยคุยกันด้วยภาษาถิ่นในกรุงเทพ เป็นเพราะว่าเมืองกรุงเทพเป็นที่ที่คนจากทั้งประเทศเข้ามาใช้ชีวิต เรียน และทำงาน ภาษาถิ่นที่มีผู้พูดมากที่สุดคือ ภาษาอีสาน ซึ่งมีเจ้าของภาษาประมาณ 21 ล้านคน หรือเกือบ 1 ใน 3 ของประชากรไทย เพราะฉะนั้น หากนักเรียนมีความสนใจและมีเวลา ถ้าอยากจะเรียนภาษาถิ่นเอาไว้ก็จะ เป็นประโยชน์สำหรับตนเองมาก

คำศัพท์จากบทสนทนา

ตัวเมือง

town centre, downtown

ทุ่งนา

rice field

ชนบท

countryside

หมู่บ้าน

village

ชาวนา

rice farmer

ทำนา

to work on a rice field

“จะว่าไป...”

“come to think of it...” “Having said that...”

พักด้วยกันก่อน

1. อาชีพหลักของคนในหมู่บ้านเพชรคืออะไร?

2. ภาคอีสานเมื่อก่อนกับสมัยนี้ต่างกันไหม? อย่างไร?

3. เพชรต้องการอาศัยอยู่ในเมืองหรือไม่? เพราะอะไร?

4. คุณเกิดและโตที่ไหน? มาจากเมืองใหญ่ เมืองเล็ก หรือชนบท?

5. คุณคิดว่าชีวิตในตัวเมืองและชนบทมีข้อดีข้อเสียอย่างไรบ้าง?

เดี๋ยวนี้

these days, recently

เจริญ

to be develop, to prosper

กลายเป็น

to become

“...เต็มไปหมด”

“full of... everywhere” “...all over”

“สู้...ไม่ได้”

“can't compete with” “can't beat...”

วุ่นวาย

bustling, chaotic

เหมาะ(กับ)

suitable (for/with)

เรียนจากรูป

จังหวัด

แม่ฮ่องสอน

อำเภอ

ปาย

ตำบล

เวียงใต้

(หมู่บ้าน)

เมืองพร้าว

ภาคเหนือ

ภาคอีสาน

ภาคกลาง

ชนเมือง

เมืองหลวง

ภาคใต้

เมือง

กรุงเทพฯ

เขต

คลองเตย

ทิศเหนือ

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

แขวง

ทิศตะวันตก

ทิศตะวันออก

พระโขนง

ทิศใต้

หมู่ที่...

12

15

บทสนทนา ที่ 1

ดาวและอีโรมิตินเข้าชั้นมาดักบาตรให้พระ เพื่อขอให้ธุรกิจของทั้งสองไปได้ด้วยดี

1 คุณอีโรมิเคยตื่นเช้ามาดักบาตรมั๊ยคะ?

2 ไม่เคยคะ ศาสนาพุทธที่ญี่ปุ่นไม่เหมือนกับที่นี่ เราทำบุญโดยการบริจาคเงินให้วัด ทำไมที่ไทยต้องดักบาตรล่ะคะ?

ศาสนาพุทธในประเทศไทย

ศาสนาพุทธ แม้ไม่ใช่ศาสนาประจำชาติไทย แต่ประชากรไทยจำนวนถึงประมาณ 94%

นับถือศาสนาพุทธ จึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมศาสนาพุทธถึงมีความสำคัญมากต่อสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย ศาสนาพุทธของไทยเป็นแบบพุทธเถรวาท (Theravada Buddhism) ซึ่งเชื่อในความสามารถของมนุษย์ว่า ทุกคนพัฒนาจิตใจและความคิดของตนเองได้ สามารถเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบด้วยความพยายามของตนเอง เพื่อพาตัวเองให้ออก

จาก “ความทุกข์”

อย่างไรก็ตาม ศาสนาพุทธในประเทศไทยนั้นเป็นการผสมผสานกันระหว่างความเชื่อหลัก

ถึง 3 อย่าง ได้แก่ พุทธเถรวาท (Theravada Buddhism) พราหมณ์ฮินดู (Brahman

Hinduism) และความเชื่อเรื่องผี (Animism and Thai folklore beliefs) ในขณะที่

ศาสนาพุทธปฏิเสธการมีอยู่ของพระเจ้าหรือพระผู้สร้างโลก แต่พราหมณ์ฮินดูจะปลูกฝัง

ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดใหม่ บุญ-กรรม และเทพเจ้า ส่วน ความเชื่อเรื่องผีจะสอนให้นับ

ถือผี (ghosts) วิญญาณ (spirits) และสิ่งเหนือธรรมชาติ (supernatural entities)

ศาสนาพุทธมีอิทธิพลกับสังคม ความคิด และชีวิตของคนไทยอย่างมาก ชาวต่างชาติที่ได้

อาศัยอยู่ในประเทศไทย หากใช้เวลาสักนิดเพื่อศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง พุทธ พราหมณ์

ฮินดู และผี บ้าง จะช่วยให้เข้าใจทัศนคติของคนไทยได้มากขึ้น แม้ว่าตนเองจะไม่เชื่อหรือ

นับถือก็ตาม

พักด้วยกันก่อน

1. บุญ และ กรรม คืออะไรตามความคิดของคนไทย คุณสามารถอธิบายได้หรือไม่?

2. ตามแนวคิดนี้ คนไทยเชื่อว่าชีวิตของตัวเองดีหรือไม่ดี เป็นเพราะอะไร?

3. จากข้อ 2 คุณคิดว่าแนวคิดแบบนี้ส่งผลดีหรือผลเสียต่อตนเองและสังคมไทยหรือไม่? อย่างไร? จงออกความเห็น

4. คุณเชื่อเรื่องกรรมและชาตินี้-ชาติหน้าหรือไม่? เชื่อว่าอย่างไร?

5. ยกตัวอย่างแนวคิดทางศาสนาที่น่าสนใจอะไรก็ได้ที่คุณรู้จัก 1 อย่าง

ประโยคที่น่าสนใจ

๑. ...ปั๊บ...ปั๊ (spoken) “as soon as..., then...”

๑ วันนั้นผมเหนื่อยมาก กลับถึงบ้านปั๊ก็หลับปั๊

๑ พอซื้อมาปั๊ ก็เสียปั๊

๒. กว่า...จะ...ก็... “by the time (event A happens), (event B) would have (happened)”;
(often indicates that something is too late)

๑ กว่าเงินเดือนจะออก เงินในบัญชีก็หมดก่อน

๑ กว่าพวกเขาจะรู้ความจริง มันก็สายเกินไปแล้ว

๓. (v.) ไปเรื่อยๆ “continue to...”, “keeps (happening)”

๑ เขาไม่มีงานทำ แต่ละวันก็กินกับนอนไปเรื่อยๆ แบบนี้

๑ ฉันไม่อยากเป็นแฟนคุณ เป็นเพื่อนกันไปเรื่อยๆ ได้มั๊ย

3

ขอใบแจ้งสำหรับคำอวยพร

ในบทนี้ เราจะคุยกันเรื่อง:

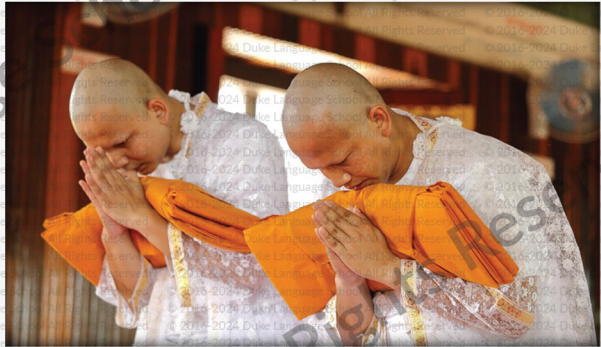
- ธรรมเนียมและพิธีที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
- มารยาทในการเข้าร่วมพิธีไทย
- การให้คำอวยพรในโอกาสต่างๆ

เรียนจากรูป

พิธีรดน้ำสังข์

งานศพ

พิธีขึ้นบ้านใหม่

งานบวชนาค

พิธีไหว้ครู

งานวันเกิด

บทสนทนา ที่ 2

หลังจากไปร่วมงานแห่ขันหมากตอนเช้า โบกี้กับดาวก็ไปร่วมพิธีแต่งงานในตอนบ่าย ชัย เพื่อนโบกี้ ก็ออกมาทักทาย

พวกเขา

ยินดีด้วยนะชัย ขอให้มีความสุข
ทองเยอะๆ มีความสุขมากๆ
แล้วก็ขอให้เมียท้องไวๆนะ

ฮ่าๆๆ ขอบใจสำหรับคำอวยพรนะ
ขอบคุณที่มานงานนะครับ คุณดาว

ดาวดีใจที่ได้รับเชิญ
ค่ะ อดส่งการ์ดมา
เจ้าสาวสวยมากเลย
ดีใจด้วยนะคะ

พักด้วยกันก่อน

1. ยกตัวอย่างคำอวยพรที่คุณจำได้จากบทความอย่างน้อย 2 ประโยค

2. คนไทยอวยพรตามโอกาสต่างๆ อย่างไรบ้าง? จงอธิบายแนวคิดสำคัญ

3. คนในประเทศของคุณจะขออวยพรเกี่ยวกับอะไรบ้าง?

4. ยกตัวอย่างคำอวยพร (ในภาษาอะไรก็ได้) ที่คุณชอบมา 1 อย่าง

ประโยคที่น่าสนใจ

๑. ได้รับ (v.)/(การ + v.) (passive voice, mostly used for positive things) “to be (done sth)”

- เขาได้รับเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรี
- นักเรียนไม่ได้รับอนุญาตให้เล่นทีนเดอร์ในห้องเรียน
- สินค้าของบริษัทเราได้รับการยอมรับจากนานาชาติ

๒. เดี่ยว (subj.) จะ...แล้ว “will (do sth) very shortly”

- รอแป๊บนึง เดี่ยวฉันจะแต่งตัวเสร็จแล้ว
- เดี่ยวรถไฟเที่ยวสุดท้ายก็จะมาแล้ว เราต้องรีบวิ่งไปสถานี

๓. เฉพาะ “exclusively for...” “only for... (and not for others)”

- ที่นั่งนี้เป็นที่นั่งเฉพาะสตรีมีครรภ์ คนชรา หรือคนพิการเท่านั้น
- ราคานี้ให้เฉพาะคุณนะ คนอื่นฉันขายแพงกว่านี้อีก

๔. ขอให้ “to wish (sb sth)” “to hope that (sth happens)”

- ฉันขอให้คุณหายไวๆ นะคะ
- ผมจะไม่ขอให้คุณเปลี่ยนใจ ถ้าคุณจะไป ก็ไปได้เลย

คำศัพท์จากบทสนทนา

ศาลพระภูมิ

spirit house

“ได้ข่าวว่า...”

“They sat that...”, “I heard a rumour that...”

ศักดิ์สิทธิ์

sacred, holy, (spiritually) powerful

ผิดหวัง

disappointed

ทุกอย่าง

everything

พักด้วยกันก่อน

1. จากเรื่อง คนมารวมตัวทำอะไรกัน?

2. ศาลพระภูมิคืออะไร? อธิบายตามที่นักเรียนเข้าใจ

3. เอกเล่าให้โยนฟังเกี่ยวกับความเชื่อคนไทยว่าอย่างไร?

4. โยนรู้สึกรังเกียจกับเรื่องนี้ และเอกเตือนโยนว่าอย่างไร?

5. นักเรียนคิดอย่างไรกับสิ่งที่โยนพูด และคิดอย่างไรกับสิ่งที่เอกพูด?

ที่ดิน

land (property)

ต้นไม้

tree

แม้แต่...ยัง...

even...still...

แปลก

strange, weird

ลบหลู่

to disrespect, to show contempt

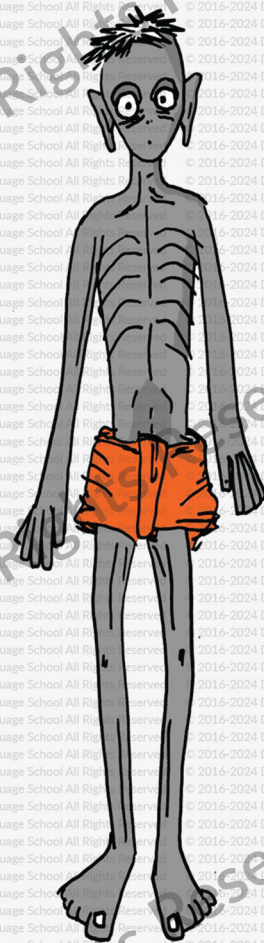
เรียนจากรูป

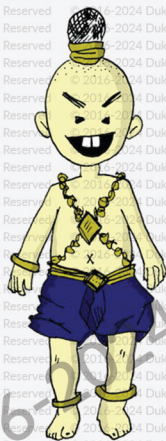
กระสือ

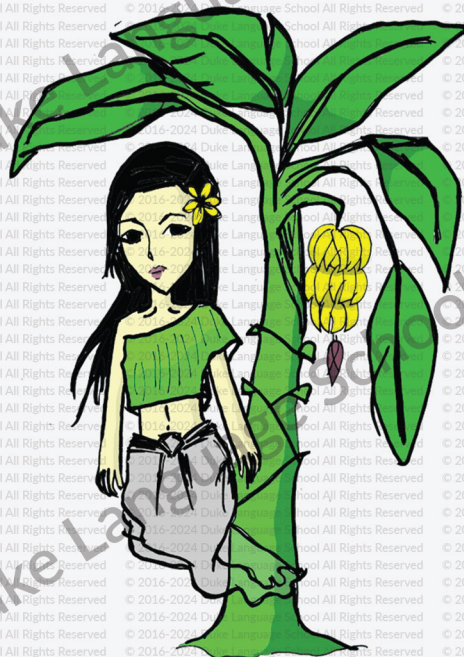
กระหัง

เปรต

กุมารทอง

ตานี

ปอน

ดวง

แม้กระทั่งในปัจจุบัน คนไทยจำนวนมากก็ยังเชื่อเรื่องดวงอยู่ เชื่อว่าชีวิตของตัวเองนั้นถูก

กำหนดไว้แล้ว อาจจะเป็นจากพระเจ้าหรือเทวดา หรือจากผลบุญหรือผลกรรมที่ตัวเองได้ทำไว้ทั้งในชาตินี้หรือชาติที่แล้ว เพราะฉะนั้น นี่จึงเป็นเหตุให้ คนไทยจำนวนมากเชื่อเรื่อง

โหราศาสตร์ (astrology) ในประเทศไทยมีการดูดวงอยู่หลายอย่าง เช่น ดูลายมือ (palm-reading) ดูดวงวันเกิด ดูดวงจากราศี ดูโหราศาสตร์ ดูโหงวเฮ้ง (Mien Shiang or Chinese face reading) การดูดวงได้รับความนิยมมากจนถึงขั้นที่ หมอดูบางคนมีชื่อเสียงมากเท่ากับ

ดารานักแสดง มีรายการทีวีเป็นของตัวเองเลยทีเดียว

ความเชื่อเรื่องดวงนี้มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น

ชื่อจริงของตัวเองจะส่งผลกระทบต่อโชคของตัวเอง ขึ้นอยู่กับว่าตัวเองเกิดวันอะไร เช่น

คนเกิดวันอาทิตย์ หากชื่อขึ้นต้นด้วยตัวอักษร อ.อ่าง จะได้รับความรักความเคารพจากคน

รอบข้าง ถ้าเป็น ก.ไก่ ข.ไข่ หรือ ค.ควาย จะสุขภาพดี แข็งแรง แต่ถ้าชื่อขึ้นต้นด้วย ค.

คาลา ข.กฤษ หรือ ส.เสือ จะเป็นภัยกับตัวเอง เพราะฉะนั้น จึงมีคนไทยหลายคนที่ย้าย

ชื่อจริงตัวเองบ่อยๆ เพื่อให้มีโชคดี

พักด้วยกันก่อน

1. โหราศาสตร์ในไทยมีสถานะ (status) เป็นอย่างไร?

2. คุณมีเพื่อนหรือคนรู้จักที่เชื่อเรื่องดวงหรือไม่?

3. ที่ประเทศของคุณมีความเชื่อโหราศาสตร์แบบไหน? เล่าให้ฟังหน่อย

คำศัพท์เพิ่มเติม

บทสนทนา ที่ 1

เจนาวางแผนที่จะไปเที่ยวกระบี่ในช่วงเทศกาลสงกรานต์นี้ จึงโทรศัพท์หาแก้วเพื่อชวนไปด้วย

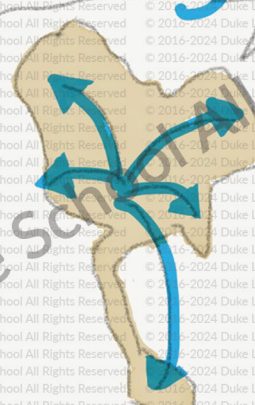
แก้ว หยุดสงกรานต์นี้ไปไหนรึเปล่า?
เราไปเที่ยวทะเลที่กระบี่กันมั๊ย?

อ้าว ทำไมเพิงบอกล่ะ แก้ววางแผนจะ
กลับอยุธยาวันหยุดยาวนี้แล้ว

จริงหรอ? ไปทำอะไรล่ะ?

กลับไปเยี่ยมพ่อแม่จะ คนไทยที่มาจากต่างจังหวัด
ส่วนใหญ่จะเดินทางกลับบ้านช่วงสงกรานต์ เหมือน
คริสต์มาสของฝรั่งหรือตรุษจีนของคนจีนไง

Songkran

สงกรานต์ 5 April

พักคูกัยกัณ

1. เทศกาลกับประเพณี ต่างกันอย่างไร?

2. อธิบายเกี่ยวกับสงกรานต์และลอยกระทงอย่างที่เข้าใจ

3. คุณชอบเทศกาลหรือประเพณีไทยอะไรบ้าง?

4. ที่ประเทศคุณมีเทศกาลหรือประเพณีอะไรที่น่าสนใจอะไรบ้าง? เล่าให้ฟังหน่อย

ประโยคที่น่าสนใจ

๑. เพิ่ง (v.) “just (did sth)”

๑ หัวหน้าไม่อยู่แล้วครับ เค้าเพิ่งกลับบ้านไป

๑ อย่าเพิ่งบอกคำตอบเพื่อน ให้เพื่อนคิดเองนะ

๒. ทัว (n./clf.) “all of the...” “the entire...”

๑ บริษัทนี้คนรู้จักไปทั่วโลก

๑ ผมเดินทางมื่อถือในบ้านทั่วหลัง ก็ยังหาไม่เจอ

๓. ในฐานะ(ที่) “as...” (lit: in the status of...)

๑ ในฐานะที่พี่ขึ้นเป็นแม่ของเธอ เธอต้องหยุดทำเดี๋ยวนี้

๑ ทุกคนรู้จักเขาในฐานะนายกรัฐมนตรี แต่สำหรับฉัน เค้าเป็นสามี

๔. ตาม..., ตามที่... “according to...”

๑ คุณต้องทำตามที่ผมบอก ไม่อย่างนั้นก็มีปัญหาแน่ๆ

๑ ตามเอกสารที่ผมได้รับ เราจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาอย่างด่วน

เรียนจากรูป

ประเพณีวิ่งควาย

เทศกาลกินเจ

เทศกาลผีตาโขน

ประเพณีบุญบังไฟ

เทศกาลยี่เป็ง

ประเพณีชิงเปรต

วันหยุดราชการ

วันหยุดราชการ คือวันที่รัฐบาลไทยประกาศให้เป็นวันหยุดทั่วประเทศ ในปัจจุบันเรามี

วันหยุดราชการทั้งหมด 18 วัน (หากไม่นับวันเสาร์อาทิตย์ซึ่งถือว่าเป็นวันหยุดราชการเช่นกัน) อย่างไรก็ตาม นักเรียนจำเป็นต้องเข้าใจว่าวันสำคัญทางศาสนาพุทธส่วนมากจะ

ขึ้นอยู่กับปฏิทินจันทรคติ (lunar calendar) ดังนั้นในแต่ละปีวันทางศาสนาพุทธเหล่านี้จะแตกต่างกันไปเมื่อดูตามปฏิทินในปัจจุบันซึ่งเป็นปฏิทินสุริยคติ (solar calendar)

วันหยุดราชการมักจะเกี่ยวข้องกับ ขาดิ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ดังต่อไปนี้

วันที่เกี่ยวกับชาติ (รวมถึงเทศกาลสำคัญ) ได้แก่ วันปีใหม่ วันสงกรานต์ (3 วัน) วัน

รัฐธรรมนูญ (Constitution Day) วันสิ้นปี (New Year's Eve)

วันที่เกี่ยวกับศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา

วันที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ได้แก่ วันจักรี (Chakri Dynasty Day) วันฉัตรมงคล (Coronation Day) วันเฉลิมฯ พระบรมมหาราชินี (Queen's Birthday) วันเฉลิมฯ พระ

เจ้าอยู่หัว (King's Birthday) วันคล้ายวันสวรรคตมหาภูมิพล (Late King Bhumibhol Memorial Day) วันปียมหาราช (Chulalongkron Days) รวมถึงวันแม่แห่งชาติและวัน

พ่อแห่งชาติ ซึ่งเคยเป็นวันเกิดของพระมหากษัตริย์และพระบรมหาราชินีองค์เก่า

ในกรณีที่วันหยุดราชการวันใดตรงกับวันเสาร์อาทิตย์ โดยส่วนใหญ่แล้วรัฐบาลมักจะประกาศให้วันจันทร์ถัดไปเป็น “วันหยุดชดเชย” (substitute holiday, observed holi-

day) เพื่อให้จำนวนวันหยุดราชการเท่าเดิมทุกปี และในกรณีที่วันหยุดราชการเป็นวันอังคารหรือวันพฤหัสบดี ซึ่งจะทำให้มีช่องว่างระหว่างวันหยุดกับสุดสัปดาห์ รัฐบาลอาจจะ

ประกาศให้วันจันทร์หรือวันศุกร์นั้นเป็นวันหยุดพิเศษไปด้วยเพื่อให้ผู้คนสามารถใช้วันหยุดยาวเพื่อไปเที่ยวหรือกลับบ้านที่ต่างจังหวัดได้

นอกจากวันหยุดราชการแล้ว ประเทศไทยยังมีวันสำคัญอื่นๆ ที่ไม่ใช่วันหยุด (คนยังต้องไปทำงานอยู่) เช่น วันตรุษจีน วันลอยกระทง ฯลฯ